

ELTE | HTK
IRODALOMTUDOMÁNYI KUTATÓINTÉZET

Mohács500 árnyékában

Történetírás és történetiség a régi magyar irodalomban

Tudományos konferencia
(Szeged, 2026. május 27–30.)

PROGRAM

2026. május 27. (szerda)

MTA Szegedi Akadémiai Bizottság Székháza (6720 Szeged, Somogyi utca 7.)

12:30–13:15 Emlékezés Ötvös Péterre

13:15–14:00 Megnyitó és a Klaniczay-díj átadása

14:00–14:30 Témaindító előadás ¶ Elnök: KECSKEMÉTI GÁBOR

KASZA PÉTER Egy átfogó latin nyelvű Erdély-történet és magyar leágazásai:
Bethlen Farkas helye a kora újkori latin és magyar
historiográfiában

Vita, hozzászólások

15:00–15:30 Kávészünet

15:30–17:00 Humanisták ¶ Elnök: NAGY GÁBOR

MOLNÁR ANNAMÁRIA Egy ferrarai humanista Mohács árnyékában: Celio Calcagnini
törökellenes intelmei

SZILÁGYI EMÓKE RITA Mohács, az új kezdet

ORBÁN ÁRON Zsámboky egri csillagai

Vita, hozzászólások

17:00–17:30 Kávészünet

17:30–19:00 Történetírás ¶ Elnök: TÓTH GERGELY

MOLNÁR PÉTER Zay Ferenc történeti elbeszéléseinek kora és rendeltetése

TOMKÓ ZOLTÁN Történetírás magánéleti válság idején: Giovanni Michele Bruto
Chiara Orellával kötött második házassága

NAGY GÁBOR Erdély, erdélyiek Istvánffy Miklós *Historiae*-jában

Vita, hozzászólások

19:00 Fogadás az MTA Szegedi Akadémiai Bizottság Székházában

ELTE | HTK
IRODALOMTUDOMÁNYI KUTATÓKÖZPONT

2026. május 28. (csütörtök)

MTA Szegedi Akadémiai Bizottság Székháza (6720 Szeged, Somogyi utca 7.)

9:00–10:50 Mohács-értelmezések † Elnök: VARGA SZABOLCS

- MAJOROSSY IMRE "erbarmliche tzydüge" arról, hogy: "daer gheen hulpe", azaz a mohácsi csatának és következményeinek ismertetése két kevésbé ismert korabeli tudósításban
- SZOKOLA LÁSZLÓ Egy kevésbé ismert lengyelországi magyar historikus: Emericus Hungarus és a mohácsi csata
- TÓTH GERGELY Új narratívák, új nézőpontok: A mohácsi csata a 17. századi honi történetírásban
- KIS IVÁN A mohácsi csata újraértelmezése a 18. századi egyházpolitikai és egyházjogi konfliktusokban: Kollár Ádám Ferenc és Baerenkopf Ignác polémiája

Vita, hozzászólások

10:50–11:30 Kávészünet

11:30–12:00 Témaindító előadás † Elnök: KASZA PÉTER

- SZIGETI MOLNÁR DÁVID Ismétlés más hangnemben: A korai reformáció magyarországi irodalma Erdélyben

Vita, hozzászólások

12:30–14:00 Ebédszünet

14:00–15:50 Históriai énekek † Elnök: SZIGETI MOLNÁR DÁVID

- VARGA SZABOLCS Horvát ének a mohácsi csatáról
- SELÁF LEVENTE A magyar tematikájú német verses históriák a mohácsi csata körüli években
- PAP BALÁZS A históriai ének esete Tinódi Sebestyénnel
- FAZEKAS SÁNDOR Sámson és az oroszlán: A készülő Tinódi-kiadás és a *Cronica* címlapmetszetének forrása

Vita, hozzászólások

15:50–16:20 Kávészünet

16:20–18:10 „Szebbirodalom” † Elnök: PAP BALÁZS

- LACZHÁZI GYULA Történelem és allegória Gyöngyösi István Kemény-eposzában
- BALOGH JUDIT Bibliai utalások az Apafi-kor politikai levelezésében
- ERDŐS ANGELIKA Dánieli állatok történetírás és zoológia mezsgyéjén – Miskolczi Csulyak Gáspár és Ekárt János szövegkapcsolatai
- GOLYÁN ÁDÁM „Fejérnépekről van a histéria”: Andrád Sámuel történeti anekdotái a Mohács utáni időszak „vitéz magyar asszonyairól”

Vita, hozzászólások

19:00–20:00 Lantos krónika: Csörsz Rumen István és Fehér Árpád koncertje

ELTE | HTK
HÓDOLMTUDOMÁNYI KUTATÓKÖZPONT

2026. május 29. (péntek)

Alsóvárosi Ferences Kolostor (6725 Szeged, Mátyás tér 26.)

9:00–10:30 Történelemtudomány † Elnök: KRUPPA TAMÁS

GYULAI ÉVA

Egy főispán, aki ott sem volt

PAPP SÁNDOR

Magyarországi tolmácsok kora az oszmán államtanácsban:
Magyarországra vonatkozó török okleveles források, a 17.
századi oszmán történetírás és Rozsnyai Dávid hagyatékának
kapcsolatai

SZABADOS JÁNOS

Hódoltsági renegátok ön- és történetképe a 17. század közepén

Vita, hozzászólások

10:30–11:00 Kávészünet

11:00–12:30 Propaganda † Elnök: KASZA PÉTER

SZÁSZ KEVE

Törökverő hősök és Habsburg propaganda Elias Corvinus
Hunyadi-eposzában

ALMÁSI GÁBOR

Propaganda, historiográfia és az *Altera Secretissima instructio*
(1626) szerzője

RESTÁS ATTILA

„Ad arma, ad arma, Milites”: Fegyvertények, további tervek és
propaganda a Zrínyi Miklós tiszteletére megjelent
emlé máskötetben

Vita, hozzászólások

12:30–19:00 Ebéd és kirándulás

ELTE | HTK
HUMANITÁSI TUDOMÁNYI KUTATÓKÖZPONT

2026. május 30. (szombat)

SZTE BTK Kari Konferenciaterem (6722 Szeged, Egyetem utca 2.)

9:00–10:50 Történelemkép † Elnök: BENE SÁNDOR

- BALÁZS MIHÁLY Jeremiád és történelem Ecsedi Báthory István prózájában
- PETNEHÁZI GÁBOR *Fide, gravitate et dignitate*: Giovanni Michele Bruto a történetírás feladatáról és módszeréről
- TÓTH ANNA JUDIT Otrókocsi *Origines*ének történelemképe európai perspektívában
- KOVÁCS ESZTER Az 1683–1699 közötti magyarországi felszabadító háborúk cseh nyelvű irodalma

Vita, hozzászólások

10:50–11:20 Kávészünet

11:20–12:40 Periféria † Elnök: LÁZÁR ISTVÁN

- FEHÉR BENCE Névcserés beillesztés a magyar történeti hagyományokba: Calanus *Vita Attilae*-jának kéziratai eljutnak Magyarorszáig
- JANKOVITS LÁSZLÓ Muhi árnyékában
- BALLA LÓRÁNT XVIII. századi egyházi beszéd Luxemburgi Zsigmond magyar királyról

Vita, hozzászólások

12:40–14:00 Ebédészünet

14:00–15:50 Eszme- és filozófiatörténet † Elnök: BALÁZS MIHÁLY

- ZÁSZKALICZKY MÁRTON A mohácsi katasztrófa következményei a magyar politikai eszmetörténetben
- MOLNÁR DÁVID „Gólya, gólya gilice...”: Thúri Pál hódoltsági vademecuma a megszállt Tolnárról
- SIMON JÓZSEF Filológiai és filozófiai problémák Gyulai Pál *Dialogus peripateticus*ában (1571)
- KESERŰ GIZELLA Egy protestáns olasz és története Kelet-Európában

Vita, hozzászólások

15:50–16:10 Kávészünet

16:10–17:40 Mária Terézia † Elnök: BAJÁKI RITA

- LOVAS BORBÁLA „Még a királyok is, mint egy közember, meghalnak...”: Mária Terézia halálának emlékezete unitárius forrásokban
- MACZÁK IBOLYA Igazság és kegyelmesség: Római katolikus halotti reprezentáció Mária Terézia tiszteletére
- HEGYI ÁDÁM „Veteráni császári királyi generális Eugen”: Történeti hűség a kéziratossá református történetírásban Mária Terézia uralkodása alatt

17:40–18:00 Zárszó

19:00 Záróvacsora

ELTE | HTK
HÖDÖLÖMTUDOMÁNYI KUTATÓINTÉZET

További támogatóink:

**SZEGEDI
AKADÉMIAI
BIZOTTSÁG**